Մանգուամէի Էֆֆեար

Մ Ի Ն Ա Տ Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

Մանգուամէի Էֆֆեար սէնէտէ 300 նիւսխէ վէրիլիպ, սէնէվի գրյմէթի իսթանպոլ իչին 300 ղուրուշ, վէ այլոր այլոզը 150 ղրշ. վէ թաշրալար իչին բօսթա բարասը իչինէ օլարագ, սէնէվի գրյմէթի սաղ ագճէ 250, վէ այլոր այլոզը տախի 125 ղրշ. տուր։

Վէ պէհէր նիւսխէսի 50 փարաեա սաթըլըր։

Իլանաթըն պէհէր սաթըրը իչին պիրինճի տէֆա 3 իքինճի տէֆա 2. վէ իւչունճիւ վէ սայիր տէֆալար իչին 1 էր ղրշ։ Իլան սրբասանտա զանուլմասան իլանըն սաթըրը Ցղշ. տուր։

Մէքթուպ վէ այլու Գալաթատա Թէնճէնպիհ բազարընտա վագը Ն. 29 իրսի խանընտա կարապետ Ց. Փանոսեան իմզանէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

ԱԼԹԸՆՃԸ ՍԷՆԷ ١٢٨٨ ՍԷՖԷՐ ١٦ — 1871 ԱՊՐԻԼ 24 ՇԻՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ ԱԽՇԱՄ — ԱԼԱՁՐԱՆԷԱ ՄԱՑԻՍ 6 — ՆԻՒՄԷՐՈ 1564

ԻԼԱՆԱԹ

Սամաթիա Ա. Գէորգ քիլիսէսի վէ մէքթէպլէրինին ինշասը իչին 10 պին գանթար գասար քիրէճին լուզուսի օլտուզունտան, վերմէկէ թալեպլի պուլունանլարը իշ պու բազար կիւնիւ քիլիսէյի մեզքիւր թաղ. խորհրդարանընա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Մ. Վէրթէյմ վէ գումբանեանընֆաբրիգասընտան չոգան մալլերին, Գալաթատա Եիւքսէք գալտրրըմտա վագը 98 նիւմէրոյու տէքոզէթոսու 1870 սէնէսի յունիս 3 ինէ վուգու պուլան Պէյօղլու հարիգի հէնկեամընտա, գացալարընտա մահֆուզ պուլունմուշ օլան բօլիցա վէ սայիր էվրագլարը հէյյէթի ասլիեէլէրինէ գալրպ ասլա զէտէլէնմիշ օլմասան պիր թագըմ գացա սահիպի օլան զէվաթըն քէնտի կէօնիւլ բատէթլերի իլէ պալէատէ զիքրի սէպգաթ իտէն ֆապրիգաթօրուն պու կիւնլէրտէ Անվէրսատէն աթիտէքի չէհատէթնամէյի ախզ իյլէմիշ օլտուզունու Իսթանպոլուն բաղպէթլու էհալիսինէ պէհանէ միւսարաաթ իտէր։

Անվէրս, 10 փեար. 1871

Մահը հալին սէքիզինճի կիճէսի զուհուր իտէն հարիգտէ մէքիւլաթ վէ օգկա մալլերի իլէ տօլու օլան մաղազամ միհթէրէք օլմուշ տուր։ Շէքէր, իշկիլէր, վէ ըսբարչէթ մումլարը, թամ օն սաաթ եանտըլար վէ միւատէթի մէզքիւր հէնկեամընտա, տէմիր գացամ ալէֆլէրին իչինտէ պուլունմագտա վէ պէն իսէ պէօյիւք էնտիչէ իչինտէ իտիմ, չիւնքի, մէզքիւր գացատա, ագճէ, բօլիչա, վէ մաղազամըն հաեաթը մագամընտա օլան սայիր էվրագլար պուլունմագտա իտի։ Լաքին, չիքրլեր թանղրբեա գացամը աչարղրմտա, գացամըն, աթէչէ քեամիլէն գարչը գօեուպ վէ տէրուինինտէ պուլունան ագճէ վէ սայիրէլէրին ասլա զէտէլէնմիշ օլմասրղրնը թահդրգ իյլէտիմ։

Վիէննանէն Մ. Վէրթէյմ վէ գումբանեասը, քէնտի ֆապրիգալարընտան չոգան մալլերի իլէ մալիմիւ ամմէ օլտուզունտան, հագգլարընտա մէտհ ու սէնա օգումաեա հաճաթ կէօրմէյիզ, լաքին, Անվէրս չէհրի սէքէնէլէրինին կէօզլերի իլէ կէօրմիւշ օլտուգլարը պալէատէքի վագաեը էհալիյէ պիլտիրմէմէքլիք իտէմէմ։ Պինապէրին, պէնտէնիզ մուավէնէթ իմմէքլիյէ միւսարաաթ իյլէմիշ օլան պէլէտիյէ տայիրէլէրիմիզէ չիւքրանիէթի ազիմմի պէեան իտէրիմ։ Քէզա, մէզքիւր մինասիպէթլէ, հէմչէհրիլէրիմ, օֆիչեալար, իքինճի օֆիչեալլար, 27 ինճի թապուրտան օլան ասաքիր, Բաբա հազրէթլէրինին էլչիսի, վէ քէնտիլէրինի ղայէթ պէօյիւք թէհլիքէլէրէ սալմըշ օլան գարապինա թաշըր ասաքիր թարաֆընտան իպրազ օլունան ճահտ ու իգտամաթը մէտհ ու սէնա իտէմէմզլիք իտէմէմ։

Ռիւ Նուվէլ, 32. ՄԻՇԵԼ ՊԻՒՕՆՕԳԻՒՕՐ

Պալէատէ զիքր իյլէտիյիմիզ տէբօզիթօ, մէզքիւր ֆապրիգանընն, ատի գացալարտան մաատա, իքի գաթը վէ պինապէրին հարիքէ տահա զիեատէ գարչը գօեան գացալար տախի եաբար օլտուզունու իշպու մինասիպէթլէ բաղպէթլու էհալիյէ իլան իտէր։ Մէզքիւր տէբօզիթօ, եագընտա մէզքիւր նէվիճատ գացալարտան տախ իյլէմիշ տիր։

ՄԻՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

ԵԱՆԿԷՆ ԻԶԻՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

«ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՇ ՄԷՐՔՈՒՆԹԱՑԻ»

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

ԱՆՈՒՆ	ԻՆԿ. Լ
Առաջ սերմայէ	2,000,000
Շիմախյէտէք քեարտան արթըրլմէ	3,091,910

Իշ պու գումբանեա 1809 տա, եանի պունտան 61 սէնէ էվվէլ թէշքիլ օլունմուշ օլուպ, վէ քէնտի սերմայէսինտէն մատտա քեարտան արթըլտըղը պիւյիւք մէպլաղ իլէ տիւնէնէն էն պիւյիւք շերքէթլէրինին սրբասանա կէչմիշ տիր։ տեկերէք էհալինին քէնտի մաղազալարընտա, վէ կերէք Իսթամպօլ վէ Գալաթատա կիւմրիւքլէրինտէ պուլունան մալլերի, վէ կերէք եվ, մաղազա վէ էգնիյէի սայիրէ վէ էշեա, քէօյլերտէ վէ եախօտ շէ հիր իչինտէ, սիկուրթա իթմէք իչին իլան իտէր։

Սիկուրթա թութմագ իսթէյէնլէր Գալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա Ն. 9 ատ, մէզքիւր գումբանեա թարաֆընտան գուարէթը քեամիլէսի պուլունան աճէն Թի Մ. Ուիլեմ Բ. Ուուանա։

Կիւզէլ եաղը իլէ վէ թէմիզ սուլէթտէ տիւյիւն վէ ճէնաղէ պիլէթլերի կիպի շէյլէր պասաճաղրմըզտան, լիւզումու օլանլարը պիլմէլերի իչին իլան իտէրիզ։

Տէր ասոնը

Էյրէթի տիշլէր էշէ էշլէվոշ

Ռոմանինին գասալանմասը էշէն

Մէսէլէյի Տօքթոր Տօրինեի Փուրչ հէյէտ։

Զիքր օլունան քիթապըն պաշը պապլարը

Տիշլերին օլմասրղընտան նէշէթ իտէն միւնասէպէթիզլիքլեր։

Էյրէթի տիշլերին տիւրլիւ ճինսի։

Էքլէմէ տիշ։

Հալգա։

Եայ։

Մատէն իլէ եաբըշան տիշլերին միւնասէպէթիզլիյի։

Տիւրլիւ ուսուլլեր հագգընտա բուպար վէ թէճէոսիս։

Էյրէթի տիշլերէ լազըմ կէլէն պիչիմ։

Տիշլեր ինսանըն լէհճէսինէ իքթիզա օլմասը ճիհէթի իլէ։

Տիշլեր, տուատգլար, թէլաֆֆուզ, կիւլմէք։

Էյրէթի տիշ պիր իսթիսար ատամ աղզընտա նէ պիչիմ վէրիր տուատգլարա, եիւզլերէ, պուրունա, վէ չէնէյէ։

Տիշլեր ինսանըն սաղլըղընտա վէ կիւզելլիյինէ նէզարէն

Պուլունուր Տօքթօր Տօրինեի տիշ հէքիմինէ, Պէյօղլունտա Ամալը մէսճիտ սոգաղընտա 15 նիւմէրօլու խանէյէ, եախօտ Իսթանպօլտա քէօբրիւ պաշընտա Իհթիսապըն գարշրբընտա։

Տօքթօր Տօրինեինին թէելիֆ իյլէտիկի սայիր քիթապլար։

Թապիի վէ էյրէթի տիշլեր հագգընտա սէօհպէթ . . . . . ֆիյ. 5 ղշ

Ինսանընն աղզը . . . . . » 20 »

Պու քիթապլար սաթըլմագտա տըր եօգարրտա պէյան օլունան մահէլլերէ, վէ Պէյօղլունտա 323 նիւմէրօլու Վէյս քիթապճը տիւքքեանընտա։

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՊԱՐՄԱԿԵՐԷՆ

ԸՍՏ ԿԱՐԳԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՑԲՈՒԲԵՆԻՑ

Ցորում ճոխաբար աւանդին իմաստք բառիցն Հայերէն եւ Ֆռանկերէն բացատրութեամբ եւ ուրեք արաբական նշանակութեամբք, յաւելեալ եւ զյատուկ անուանս նշանաւոր թագաւորաց եւ զերեւելի տեղեաց, եւ ճոխացուցեալ օրինակօք 'ի բանաստեղծից Պարսից։

Ի Գէորգայ դպրէ Տէր Յովհաննէսեան Պալատցոյ

Աշխատութեամբ եւ ուղղագրելով եւ համատատ քերականութեամբ։

Ի Յակոբայ Տիւզեան

Տպագրեալ առատապարգեւ արդեամբ Ազգասէր Յարութիւն Ամիրայի Պէզճեան

Յօգուտ լեզուասիրաց ազգիս հրամանաւ իշխանապատիւ Պատրիարքի թագաւորեալ քաղաքիս

Տեառն Կարապետի Արքեպիսկոպոսի եւ Աստուածաբան Վարդապետի

Ի Կոստանդնուպօլիս յՕրթագիւղ, ի տպարանի Պօղոսի Արապեան

1826 ՌՄՀԻ

Լիսանը Թիւրքիյի լսերդրյալ օգուտ եազմագ իչին, արապճա կիպի էշետտի լիւզումի օլան ֆարսի լեսանը բառարանը օլան նատիտէ քիթապ։ շիմանթիգա մագամընտա օլարագ, պազը եէրլէրտէ պուլունմագտա օլուպ, հալ պու քի իսթէնիլտիկի վագըթ, քիթապճըլարտա պուլունմագտա օլմատըղրնտան չօղալարը մահրումիյէթինի մուճիպ օլմալտա իտի։ Վէ պուլունսա պիրէ պիր գալ լիրա գէյմէթ իսթէնիլմէյէ իտի։

Հէր նասըլ իսէ զաթըն պիրիսինին եանընտա էլլի թագըմ գատար պաղանմամըշ օլարագ նիւսխէլէրի պուլունմագաա օլտուզունտան պու կիւնլերտէ ճիլտլեթտիրերէք սաթըեա չէգարմագտա տըրքի, եալընը 50չեր ղրուշա իսթանպօլտա Գաֆֆեան պիրատերլեր տիւքքեանընտա սաթըլմագտա տըր, իմտի քեաֆֆէյի լիսանը Ֆարիսիյի վէ Թիւրքի սէվէն տօսթլարըմըզըն պիրէր թանէ ալմասընը նասիհաթ իտէրիզ։

ՔԵՐԱԿԱՆ

ՀՆԱՁԵՒ ԳՐՈՎ, ԵՒ ՀԻՆ ՈՃՈՎ

ՆՈՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Պատկերազարդ, գեղատիպ, ընտիր թղթոյ վրայ, որ կը պարունակէ 36 երես։

Գին 100 հատի 25 ղշ

Կը Ծախուի ի Գրատան Փարիզու, Զադմագճըլար՝ եօղուշու, Թիւ 6, Ակոբեան խան, վերնայարկ, Թիւ 13։

Շատ գնողներու համար՝ բուն գնոյն վրայ զեղչ կ՚ըլայ ըստ քանակութեան։

ՀՐԱՀԱՆԳ

ՇԵՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՄ

ՇԵՐԱՄ ՍՆՈՒՑԱՆԵԼՈՒ ԿԵՐՊԸ

Իբէք պէօճէյի թէրպիյէսինէ տայիր թալիմաթ

Մէզքիւր Ֆայիտէլի բիսալէ, Իսթանպօլտա Սագա-եօղուշունտա վագը Գաֆֆեան պիրատերլեր քիթապճը տիւքքեանընտա 60ար փարաեա սաթըլմագտա տըր։

ԻԼԱՆԸ ԸՆՕՄԻ

Էտրէմիտ, վէ Քէմէր-էտրէմիտ, վէ Էմրուտ-Ապալ, վէ Այվալըգ գազալարը-նը, սէքսէն ալթը սէնէսի մալինտէն, սէքսէն եէտի սէնէսի հազիրանը դայէ սինտէ, կէմի եանաշրը իսկէյէ պաշընտա լոպանթա վիրիլմէք իւզրէ, իքի եիւզ եի կիրմի պէշ պին գըյյէ լապանթա լուղէնի զէյթ, մալէյէ խազինէյի ճէլիլէլէսինտէ, տէրտէսթի միւզայէտէ օլտուզունտան, պունա թալիպ օլանլարը խազինէյի ճէլիլէյի մէրգումէտէ, իհալթի միւտիրլեկի օտասընա կէլմէլերի իլան օլունուր։

ԼՕՀԶՈՒՆ ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒ

Գալաթատա սոքէնմալը

Բրուսիանէն հէքիմլիք Ագատէմիասը վէ էն միթէպէր հէքիմլեր, վէ ումումէն քեաֆֆէյի հէքիմլիք Ագատէմիալարը թարաֆընտան թահսին օլունմուշ օլան մէզքիւր ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒՆՈՒ իսթիմալ իտէնին եիւզիւնտէ վէ էլլերինտէ նէ գզզլլէքէ փէյտա օլուր, նէ եիւզիւ կիւնէշտէն եանար վէ նէ տէ պուրուշուր։ Կէրէք գատընլարվէ կէրէք էրքէքլերինթէնինէ պէեազլըգ վերտիքտէն պաշգա տէրիյի եումուշատան մէզքիւր սուեուն գուվվէթինի թէճրիպպէ իլէ թանըմըշլարը։ Մէզքիւր ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒ, եալընը Գալաթատա Եիւքսէք Գալտրրըմտա 68 Ն. իլէ միւրագամ Մ. Վէյլիչ վէ գումբանեասընն մաղազասընտա սաթըլըր։

1871 ապրիլ 22 Քուրու-չէշմէ

. . . . Խմբագիր,

Կը խնդրեմք որ յետագայ ազգարարութիւնս ձեր ազգօգուտ թերթին մօտակայ թուոց միոյն մէջ հիւրընկալել բարեհաճիք։

Յառաջիկայ կիւրակէ օրը, ապրիլ 25 յանուն Երեւման Ս. Խաչի կառուցեալ Ս. Եկեղեցւոյս տօնախմբութեան օրն ըլլալուն առթիւ Գեր. Տ. Խորէն Ս. Արքեպիսկոպոսը յատկապէս, Ս. Պատարագ մատուցանելով հոգեւորապէս պիտի մխիթարէ բարեպաշտ ժողովուրդը զոր 'ի գիտութիւն համայն ժողովրդեան ծանուցանելով եւ քաջալերելով որ նոյն օրը բարեպաշտ ապգայինք իւրեանց անձկալի ներկայութեամբն պիտի փութան պատուել գիւղիս աղքատիկ եկեղեցին։

Մնամք եւն.

Ի դիմաց. Թաղ. խորհրդոյ

Ատենապետ. Ատենադպիր,

Մարտիրոս Պերպերեան Գ. Կ. Գարագաշ

ԳԱԼԱԹԱ ՅԻԱՁԱՆՔ

Էսհ. ու. ապրիլ 23	Ախշամ գաբանը	
» » 24	Լուսամ աշլարը	50-24
» »	սաաթ 3 ½	50-30
Իսթիգրազ	1863	319
»	1865	330
»	1869 . .	268½
Սօսիէթէ ժէնէրալ	. . . . .	10-½
Քրէտի »	. . . . .	11-¾/40
Շըմէնտրֆէր իսթիգրազը		124

ԱԳՃԵԼԷՐԻՆ ԲԻԱՁԱՍԸ 24 ԱՊՐԻԼ

Ինկիլիզ լիրասը	109— 7/8
Ֆրանսըզ ալթունու	87—28/40
Բօլ.	89—
Գրրմից ալթունու	51— 1/2
Պէեազ Մէճիտիյէ (Ֆոգը . . .	1— 16/40
Պէշլիկ վէ մէթլիք (Ֆրգը	105 16/40—106
Գագըր	117

ԻՍԹԱՆԳՈԼ 24 ԱՊՐԻԼ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Սէվասթօբօլտա գիւշատ օլունաճագ Նէվատիրխանէ իչին Էնվալիտ Ռիւս Նամ Ռուս զազէթասը միւէլլիֆինէ 12,296 ֆրանք թէսլիմ օլունմուշ տուր։

—Օտէսատա վուգու պուլան ույղունսուզլուգլար իւզերինէ պիր թէֆթիշ աշմագ իւզրէ շէհրի մէզքիւրտէ նասգ օլունան գոմիսիօն, ապրիլ 2 տէ մէշղուլիէթինէ միւպաշէրէթ իյլէմիշ տիր։

Օտէսանրն պէլէտիյէ մէճլիսի, ապրիլ 1 տէ վուգու պուլան թէճէմմիւինտէ, ույղունսուզլուգլարա գուրպան կիտէնլէրէ իլք տէֆա օլարագ 10 պին ֆրանք թէվզի իյլէսին իչին ան նէֆէր ազատան միւրէքքէպ պիր գոմիսիօն նասգ իյլէմիշ տիր։

Մէճլիսի մէզքիւր, մատտի ճիհէթիյլէ զարարտիտէ օլմուշ օլան ֆագըրլարա մուավէնէթ իյլէմէք իչին պիր իւանէ տէֆթէրի գիւշատ օլունմասընա բուխսաթ իսթէմէեէ գարար վիրմիշ տիր։

—Ժիրօնտ ղազէթասընտա աթիտէքի մէքթուպ օգունմուշ տուր։

Լիպուրն, 17 ապրիլ 1871.

Ռիայէթլու միւէլլիֆ.

Ալմանեատա պուլունան Ֆրանսըզ էսիրլէրինէ վէրիլէն ճէզալարըն էսամիսինի լէֆֆէն թարաֆքընըզա եօլլամագտաեր։ Մէզքիւր վահշիճէ ամէլու հարէքէթլէր, իւզէրիմէ զիեատէսիյլէ թէէսիր իյլէմիշ վէ պուղղ ու ատավէթիմի թահրիդ իյլէմիշ օլտուգլարընտան, օլ պապտէ սիւքիւթ իտէմէմիշիմ տիր։ Ախզը ինթիգամ կիւնիւ կէլէճէք, վէ Ալմանեատա թէվզրէֆ օլմուշ օլանլար, էսիրլիքլէրի հէնկեամընտա չէքտիքլէրի էշիեէթլէրի տէրխաթը իտէճէքլէր տիր։

Ասքէրիճէ պիր իշարէթէ իթաաթ իթմէեէն ,ֆտիշարտա, 15–20 տէրէճէ սուգ իտէն պիր հավատտ, Ալմանեալը գոմանտանրն արղուսի իւզրէ, պիր իքի ատաթ տիրէեէ պաղլանըր։

Իքի տէֆա օլարագ օլունան իշարէթէ իթաաթ իթմէեէնէ տիշարը չըգմագ քեամիլէն եասագ տըր։

Էօիր, ըշրդ ալմագ իչին օն սանթիմէթրօ (մէթրօնուն օն դըսմընտան պիրիսի) պօեունտա օլան պիր տէլիյի պուլունան չուգուր պիր եէրէ գօնուրեեր, չաթը թահթալարը իւզ գաբլը տըր, էսիր մէզքիւր թահթալարրն իւզէրինտէ եաթմատա մէճպուր պուլունմագտա տըր, մէզքիւր ճէզատա հիւքմ օլունան ատամրն աեագլարընտան էվվէլինտէն գունտուրալարը ալընը։ Մէզքիւր ճէզա իքի կիւնտէն օն պէշ կիւնէ գատար տըր։ Էսիրէ տէօրթ կիւնտէ պիր տէֆա եէմէք վէրիլիր։

Ալմանեալը պիր գոմանտանա վէ եախօտ անտէն աշաղը տէրէճէտէ օլան զապիթանա բիաեէթ իթմէեէն, սիւնկիւլէրին ուճունտան թութմագ շարթը իլէ իւշ թիւֆէնկ ումուզունա թաշրեաճագ տըր։ Էլինտէ պիր դըրպաճը պուլունան Ալմանեալը պիր ասքէր, ճէզատա հիւքմ օլունանրն արգասընտան կիտիպ, մէրգումուն գուվվէթի քէսիլտիյինտէ, էլինտէքի դըրպաճէ վուրուր։ Սայիր վագըթլարա լաեըդ օլան մէզքիւր ճէզա, ումումէն պիր սաաթ տէվամ իտէր։ Իսթիւնիւ պաշընը թէմիզ սագլամաեան եախօտ օրթալըղը բիսլէեէն պիր էսիր, վէ սէրիսօշլուգ իտէնրն ումուզունա գըլըճլա վուրուլուր։ Միւսիւ, սիզլէրէ շունու տախի պիլտիրմէք իսթէրիմ քի մէզքիւր ճէզալարը վիրէն Ալմանեալը օնպաշը, գըլըճընրն թէրս թարաֆը իլէ վուրմատա տիգգաթ իթմէզ իտի։ Պուսուրէթլէ, իքինճի օֆիչեալարտան Օկիւսթ Հէնֆէյ, պիզիմ պէտագախթ վաթանտաշլարըմզտան պիր չօղունու եարալամըշ օլուպ, պունլարտան պաղըլարը ալտըգլարը եարալարտան միւթէէսիրէն խասթախանէտէ վէֆաթ իյլէմիշլէր տիր։

Պալէատէ եազըլանլարրն քեաֆֆէսինրն սահիհ օլտուղունու սիզլէրէ թաստիգ իտէպիլիրիմ։

ԺՕՐԺ

Մօպիլ ասքէրլէրինրն 23 ինճի թապուրունտա իւշիւնճիւ օֆիչեալ, վէ Տըրէզտէ էսիր պուլունան 33ինճիւ էսիր պէօ. լիւիւ գոմանտանը։

—Ավսթրիա իմբէրաթօրու թարաֆընտան, գօնթ տը Պայտ վէ գօնթ Անտրասիէ իրուալ դըլընան պիր մէքթուպ, մայիս 22տէ թէճճէմմիւ իյլէմէլէրի իչին, Ռէյչրաթ վէ Տրէթ մէճլիսլէրի ազալտրընը տավէթ իթմէքտէ տիր։

—Ավսթրիալը Ռօտոլիչ նամ գայմագամ, Ֆրանսաեը տօլաշըպ ազ պիր միւտտէթ զարֆընտա Ֆրանսա ճիւմհուրիեէթինրն ավալը ասքէրիեէսի վէ բուլթիգըեէսի հագդընտա պիր բաբօրթօ գալէմէ ալմասը իչին հիւքիւմէթի թարաֆընտան էմր ախզ իյլէմիշ տիր։

—Ֆրանսա հիւքիւմէթի, թուլօնուն պահրիեէ շէհիր էմինինէ թէլէկրաֆ գէչիտէ իտէրէք, Կարիպալտի իլէ էվլատալարը Ֆրանսաեա կիրտիքլէրինտէ անլէրի ախզ ու կիրիֆթ իթաիրմէսինի էմր իյլէմիշ տիր։

—Ավսթրիա իմբէրաթօրու Ֆըրանսուա Ժոզէֆ հազրէթլէրի իլէ Ալմանեա իմբէրաթօրու պիրինճի Կիյեօմ հազրէթլէրի, ալաֆրանկա յուլիս իպթիտասընտա Գարլըսպատտա պիրիպիրլէրի իլէ պուլուշաճագլար տըր։

Ռուսիա իմբէրաթօրու հազրէթլէրի տախի, ալաֆրանկա մայիս սօնլարընտա, Ալմանեատա վագը էմս գապըճալարընա կիտէճէք տիր։

— Ֆիլէմէնկին վէլիի ահտը բրէնս տ'Օրանժ, ադոբ իզտիվաճ (ամուսնութիւն) մատտէսինտէն տօլաեը մուխապէրաթա կիրիշմէք իւզրէ Սէն Բէթերսպուրկա կիթմիշ տիր։

—Շեվէտ դըրալիշասը Լուիդա հազրէթլէրինրն վէֆաթ իտէրէք, տէ Շեվալիէ ճէզիրէսի քիլիսէսինտէ կէօմիւլմիւշ օլտուղու Ըսթօքօլմատան պիլտիրիլմիշ տիր։

—Էհալիյի Գաթօլիքլիյէ ճէլպ իթմէք իչին իճրա օլունան ղայրէթ, Զինտէ աղըր կիւճլիւքլէր մէյտանա չըգարաճագ տըր կիպի կէօրիւնմէքտէ տիր։ Զին հիւքիւմէթի, մէմալիքին էսկի ուսուլ ու ատէթլէրինէ մուղայիր օլան խրիսթիեանճա վէ ահքեամը տինիեէեէ տայիր էֆքեարլար եաեըլըր, վէ պուսուրէթլէ էհալինրն ֆամիլեաճա էսմրիւ վէ պատէհու ումումա մախսուս օլան գանուն ու նիզամաթլար թէպտիլի սուրէթ իտէրլէր տէյի գօրգտուղունտան, տիւէլի էճնէպիեէ սէֆիրլէրինէ, իշթիքեալարընը վէ օնլարրն էօնիւնիւ ալմագ իչին իթթիխազ իտէճէյի թէտպիրլէրի հավի պիր բաբօրթօ իրալ իյլէմիշտիր։

Զին հիւքիւմէթի, պունտան պէօյլէ, բահիպէ գատընլարրն այմըշ օլտուղլարը գըզլար մէքթէպլէրինրն գաբաթըլմասընը։ Զինրն ագայիալէրինէ իպրազը բիաեեթ օլունմասընը վէ էճնէպի թիւճճարլըզընա աշրդ օլան լիմանլարտա իսքեան իտէն միսիօնարլար միւսթէնա թութուլարագ, մէմալիքէ կիրէն միսիօնարրն Զին թէպասալարընա միւսավի թութուլմալարընը վէ պինանէն ալէյհ, եէրլէր գանուն ու մահքէմէլէրէ թագի պուլունմալարընը վէ գատընլարրն, Էվրօպալըլարրն քիլիսէլէրինտէ Գուտտասը շէրիֆտէ հազրը պուլունմալարընա միւատատէ իտիլմէմէսինի թալապ իյլէմէքտէ վէ էհալինրն, աթալարընրն մէզհէպի հագդընտա տէրքեար օլան մուհապպէթլէրինտէն թահրիդ օլունարագ, միսիօնարլարը իտամ իյլէտիքլէրինտէ, թազմինաթ վիրմէեէճէկինի պիլտիրմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երէկ ընդ. ժողովոյ ԻԲ. նիստը տեղի ունեցաւ Ղալաթիոյ եկեղեցին, ընդ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր եւ 60էն աւելի երեսփոխանաց ներկայութեան։

Ա. Բ. եւ Գ. ատենապետ էֆէնտիները ներկայ չգտնուելնուն համար, ժողովոյ որոշմամբ Ղազարոսեան Քրիստոստուր էֆէնտի ատենապետութեան պաշտօն վարեց, եւ սկսաւ խնդրոց կարգը որ էր, վաւերացումն նախորդ ատենագրութեան։ Ժողովը դիւանին կողմանէ յիշեալ ԻԱ. նիստի ատենագրութեան առ երեսփոխանս ուղղեալ տարեալ տեղեկագրերուն վրայ «բացումն 1871 ամի նիստ առաջին» գրուած ըլլալուն դէմ բողոքեց, եւ միակամ հաւանութեամբ որոշեց որ, ԻԱ. նիստի ատենագրութիւն համարուի ընդդէմ դիւանին որոշման։

Նախորդ նիստին մէջ ազգային Սահմանադրութեան վերաքննութիւնը, ծրագրին թէ գործադրութեան մէջ եղած Սահմանադրութեան վրայ ընելու համար ժողովէն քուէ ուղղուած ատեն Ռուսինեան էֆէնտին ինչպէս ԻԱ. նիստի ատենագրութեան մէջ գրուած է, ըսեր է թէ «ես կ'ամաչեմ քուէ տալու։» Նաեւ Ամբրոսիոս վարդապետին այս մասին տուած մէկ պատասխանին դէմ խօսելով դարձեալ Ռուսինեան էֆէնտի ըսեր է թէ «այսչափ չամաչողաց մէջ մէկ ամաչողն ա՞լ աւելորդ է։» Ժողովականներէն շատերը ըսին թէ Ռուսինեան էֆէնտի այդպիսի խօսք մը չարտասանեց, ոմանք ալ ըսաւ ըսին. բայց որովհետեւ Ռուսինեան էֆէնտի առ երեսփոխանս ըրած այդ անարգական խօսքը իւր ստորագրութեամբ վաւերացուցած է, հետեւապէս որոշուեցաւ որ իրմէ այդ մասին բացատրութիւն պահանջուի։

Ժողովին հանգիստ տրուելու միջոցին վերջը, Գ. ատենապետ էֆէնտին եկաւ, եւ ինք չարունակեց ատենապետութեան պաշտօնը, ու սկսաւ խնդրոց կարգին՝ որ էր ատենական կանոնագրութիւն։ Յիշեալ խնդրոյն վրայ խօսուելէ առաջ Դարակէօզեան էֆէնտի բերանացի հրաժարական տուաւ ատենապետութեան պաշտօնէն, առարկելով թէ, ուրբաթ օրերը խիստ անյարմար կուգայ իրեն ժողովի ներկայանալ բազմաթիւ գրաղմանց առթիւ, խօսարէան Օգսէն էֆէնտի այս մասին պատասխանեց թէ, ինչպէս որ ժողովը Բ. Դրան հետ յարաբերութիւն ունեցող էֆէնտիներուն դիւրութիւն ըլլալու համար իւր նիստերը ուրբաթ աւուր թողած է, նոյնպէս ալ առեւտրական գործերով զբաղեալ անձանց համար եթէ երբեմն ուրիշ օրերու թողու՝ շատ իրաւամբ վարուած կըլլայ։

Ատենական կանոնագրութեան եւ վերաքննութեան վրայ վիճաբանութեան ժամանակ չմնալուն յաջորդ նիստի թողուեցաւ. ու ժողովը աւարտեցաւ ժամ 10 ին։

ՄԻԻԹԱԼԱԱԹ

Զօրլար պիզէ, խայլի վագըթտան սուրէթլէ, իքինճի օֆիչեալարտան Օկիւսթ Հէնֆէյ, պիզիմ պէտագախթ վաթանտաշլարըմզտան պիր չօղունու եարալամըշ օլուպ, պունլարտան պաղըլարը ալտըգլարը եարալարտան միւթէէսիրէն խասթախանէտէ վէֆաթ իյլէմիշլէր տիր։

Պալէատէ եազըլանլարրն քեաֆֆէսինրն սահիհ օլտուղունու սիզլէրէ թաստիգ իտէպիլիրիմ։

ԺՕՐԺ

Մօպիլ ասքէրլէրինրն 23 ինճի թապուրունտա իւշիւնճիւ օֆիչեալ, վէ Տըրէզտէ էսիր պուլունան 33ինճիւ էսիր պէօ. լիւիւ գոմանտանը։

—Ավսթրիա իմբէրաթօրու թարաֆընտան, գօնթ տը Պայտ վէ գօնթ Անտրասիէ իրուալ դըլընան պիր մէքթուպ, մայիս 22տէ թէճճէմմիւ իյլէմէլէրի իչին, Ռէյչրաթ վէ Տրէթ մէճլիսլէրի ազալտրընը տավէթ իթմէքտէ տիր։

—Ավսթրիալը Ռօտոլիչ նամ գայմագամ, Ֆրանսաեը տօլաշըպ ազ պիր միւտտէթ զարֆընտա Ֆրանսա ճիւմհուրիեէթինրն ավալը ասքէրիեէսի վէ բուլթիգըեէսի հագդընտա պիր բաբօրթօ գալէմէ ալմասը իչին հիւքիւմէթի թարաֆընտան էմր ախզ իյլէմիշ տիր։

—Ֆրանսա հիւքիւմէթի, թուլօնուն պահրիեէ շէհիր էմինինէ թէլէկրաֆ գէչիտէ իտէրէք, Կարիպալտի իլէ էվլատալարը Ֆրանսաեա կիրտիքլէրինտէ անլէրի ախզ ու կիրիֆթ իթաիրմէսինի էմր իյլէմիշ տիր։

—Ավսթրիա իմբէրաթօրու Ֆըրանսուա Ժոզէֆ հազրէթլէրի իլէ Ալմանեա իմբէրաթօրու պիրինճի Կիյեօմ հազրէթլէրի, ալաֆրանկա յուլիս իպթիտասընտա Գարլըսպատտա պիրիպիրլէրի իլէ պուլուշաճագլար տըր։

Ռուսիա իմբէրաթօրու հազրէթլէրի տախի, ալաֆրանկա մայիս սօնլարընտա, Ալմանեատա վագը էմս գապըճալարընա կիտէճէք տիր։

— Ֆիլէմէնկին վէլիի ահտը բրէնս տ'Օրանժ, ադոբ իզտիվաճ (ամուսնութիւն) մատտէսինտէն տօլաեը մուխապէրաթա կիրիշմէք իւզրէ Սէն Բէթերսպուրկա կիթմիշ տիր։

—Շեվէտ դըրալիշասը Լուիդա հազրէթլէրինրն վէֆաթ իտէրէք, տէ Շեվալիէ ճէզիրէսի քիլիսէսինտէ կէօմիւլմիւշ օլտուղու Ըսթօքօլմատան պիլտիրիլմիշ տիր։

—Էհալիյի Գաթօլիքլիյէ ճէլպ իթմէք իչին իճրա օլունան ղայրէթ, Զինտէ աղըր կիւճլիւքլէր մէյտանա չըգարաճագ տըր կիպի կէօրիւնմէքտէ տիր։ Զին հիւքիւմէթի, մէմալիքին էսկի ուսուլ ու ատէթլէրինէ մուղայիր օլան խրիսթիեանճա վէ ահքեամը տինիեէեէ տայիր էֆքեարլար եաեըլըր, վէ պուսուրէթլէ էհալինրն ֆամիլեաճա էսմրիւ վէ պատէհու ումումա մախսուս օլան գանուն ու նիզամաթլար թէպտիլի սուրէթ իտէրլէր տէյի գօրգտուղունտան, տիւէլի էճնէպիեէ սէֆիրլէրինէ, իշթիքեալարընը վէ օնլարրն էօնիւնիւ ալմագ իչին իթթիխազ իտէճէյի թէտպիրլէրի հավի պիր բաբօրթօ իրալ իյլէմիշտիր։

Զին հիւքիւմէթի, պունտան պէօյլէ, բահիպէ գատընլարրն այմըշ օլտուղլարը գըզլար մէքթէպլէրինրն գաբաթըլմասընը։ Զինրն ագայիալէրինէ իպրազը բիաեեթ օլունմասընը վէ էճնէպի թիւճճարլըզընա աշրդ օլան լիմանլարտա իսքեան իտէն միսիօնարլար միւսթէնա թութուլարագ, մէմալիքէ կիրէն միսիօնարրն Զին թէպասալարընա միւսավի թութուլմալարընը վէ պինանէն ալէյհ, եէրլէր գանուն ու մահքէմէլէրէ թագի պուլունմալարընը վէ գատընլարրն, Էվրօպալըլարրն քիլիսէլէրինտէ Գուտտասը շէրիֆտէ հազրը պուլունմալարընա միւատատէ իտիլմէմէսինի թալապ իյլէմէքտէ վէ էհալինրն, աթալարընրն մէզհէպի հագդընտա տէրքեար օլան մուհապպէթլէրինտէն թահրիդ օլունարագ, միսիօնարլարը իտամ իյլէտիքլէրինտէ, թազմինաթ վիրմէեէճէկինի պիլտիրմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երէկ ընդ. ժողովոյ ԻԲ. նիստը տեղի ունեցաւ Ղալաթիոյ եկեղեցին, ընդ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր եւ 60էն աւելի երեսփոխանաց ներկայութեան։

Ա. Բ. եւ Գ. ատենապետ էֆէնտիները ներկայ չգտնուելնուն համար, ժողովոյ որոշմամբ Ղազարոսեան Քրիստոստուր էֆէնտի ատենապետութեան պաշտօն վարեց, եւ սկսաւ խնդրոց կարգը որ էր, վաւերացումն նախորդ ատենագրութեան։ Ժողովը դիւանին կողմանէ յիշեալ ԻԱ. նիստի ատենագրութեան առ երեսփոխանս ուղղեալ տարեալ տեղեկագրերուն վրայ «բացումն 1871 ամի նիստ առաջին» գրուած ըլլալուն դէմ բողոքեց, եւ միակամ հաւանութեամբ որոշեց որ, ԻԱ. նիստի ատենագրութիւն համարուի ընդդէմ դիւանին որոշման։

Նախորդ նիստին մէջ ազգային Սահմանադրութեան վերաքննութիւնը, ծրագրին թէ գործադրութեան մէջ եղած Սահմանադրութեան վրայ ընելու համար ժողովէն քուէ ուղղուած ատեն Ռուսինեան էֆէնտին ինչպէս ԻԱ. նիստի ատենագրութեան մէջ գրուած է, ըսեր է թէ «ես կ'ամաչեմ քուէ տալու։» Նաեւ Ամբրոսիոս վարդապետին այս մասին տուած մէկ պատասխանին դէմ խօսելով դարձեալ Ռուսինեան էֆէնտի ըսեր է թէ «այսչափ չամաչողաց մէջ մէկ ամաչողն ա՞լ աւելորդ է։» Ժողովականներէն շատերը ըսին թէ Ռուսինեան էֆէնտի այդպիսի խօսք մը չարտասանեց, ոմանք ալ ըսաւ ըսին. բայց որովհետեւ Ռուսինեան էֆէնտի առ երեսփոխանս ըրած այդ անարգական խօսքը իւր ստորագրութեամբ վաւերացուցած է, հետեւապէս որոշուեցաւ որ իրմէ այդ մասին բացատրութիւն պահանջուի։

Ժողովին հանգիստ տրուելու միջոցին վերջը, Գ. ատենապետ էֆէնտին եկաւ, եւ ինք չարունակեց ատենապետութեան պաշտօնը, ու սկսաւ խնդրոց կարգին՝ որ էր ատենական կանոնագրութիւն։ Յիշեալ խնդրոյն վրայ խօսուելէ առաջ Դարակէօզեան էֆէնտի բերանացի հրաժարական տուաւ ատենապետութեան պաշտօնէն, առարկելով թէ, ուրբաթ օրերը խիստ անյարմար կուգայ իրեն ժողովի ներկայանալ բազմաթիւ գրաղմանց առթիւ, խօսարէան Օգսէն էֆէնտի այս մասին պատասխանեց թէ, ինչպէս որ ժողովը Բ. Դրան հետ յարաբերութիւն ունեցող էֆէնտիներուն դիւրութիւն ըլլալու համար իւր նիստերը ուրբաթ աւուր թողած է, նոյնպէս ալ առեւտրական գործերով զբաղեալ անձանց համար եթէ երբեմն ուրիշ օրերու թողու՝ շատ իրաւամբ վարուած կըլլայ։

Ատենական կանոնագրութեան եւ վերաքննութեան վրայ վիճաբանութեան ժամանակ չմնալուն յաջորդ նիստի թողուեցաւ. ու ժողովը աւարտեցաւ ժամ 10 ին։

ՄԻԻԹԱԼԱԱԹ

Զօրլար պիզէ, խայլի վագըթտան պէրու, միլլէթճէ հալլէր իւզերինէ, չօգլուգ պահս եազմատըզըմըզըն սէպէպինէ սիւալ իյլէմէքտէ տիրլէր. պու սիւալ պիր ղայրէթի միլիյէտէն նէյլէթ իյլէտիկինտէն անա իտէրիզ. վէ չունու տա պէեան իտէրիզ քի, սէպէպի պաղդա պիր չէյ օլմաեըպ, իլլա, պիր գաչ սէնէլէր, —«Միլլէթի ալթ իսթ իտէն Միւնատի տիր. Վարագա տըր, վէ Մանզումէ տիր. էկէր ● սիւքիւթ իտէճէք օլսա, Բաթրիգխանէ բէք չօգ իշլէր կէօրէպիլիր, վէ Միլլէթտէ իլէրու կիտէր։— տէյէրէք, միլլէթին կէրի գալմասընա սէպէպ պիզի կէօթէրտիքլէրինտէն, պիզ տախի, միլլէթին գապահաթը պիզզաթ քէնախսինտէ, եանի քէնտի իշպիլմէզլէյինտէ, վէ թէնպէլլիյինտէ, վէ եալընըզ լաղլաղըյէթ իլէ սարֆը էվգաթ իթմէքլիյէ ալըմըշ օլմասընա օլմասընը իսպաթ իթմէք իչին, պիր վագըթ սիւքիւթ իթմէքլիյի, վէ հաթթա, միլլէթ իշլէրինէ տախի գարըշմամագլըզը, վէ անճագ Ագապեան Վարժարանա պագմագլըզը նիյէթ իթմիշիզ տիր. նասըլ քի էյլէճէտէ տէվամ իյլէմէքտէյիզ։

Էվվէթ, էհալիտէն նիչէլէրտէն պաղդա, պիզզաթ Բաթրիգխանէ տախի, հէր միլլէթճէ իշին կէրի գալմասընա պիզիմ լիսանըմըզը, լիսանէն սէպէպ թութտուգտան պաղդա, հաթթա, թահրիրէն Պապը—ալիյէ թէչէքքի իթմէքլիկէ տախի, պէտ ինսաֆ ճէսարէթ իյլէտի։

Վագրթ, հէր վագրթ հաքիմի ատիլ տիր. պիզ սիւքիւթ իթտիք, լաքին, միլլէթ նէ հալաէ խսէ, երնէ օլ հալտէ գալը. էսէ՛ֆ իտէրիզ։

Միլլէթիմիզին թարիգը մէսէնիյէթտէ իլէրու կիթմէսինէ խահիշկէր, կէրչի, խայլիճէ քէսան վարարը, լաքին, էսէֆ իտէրէք խապէր վէրիրիզ քի, լաղըմ կէլէն ասղրու վէ ֆայիտէլի եօլու պիլիր, վէ լաղըմ կէլտիկի գատար չաւրշըր վէ ֆէտագեարլըգ իտէր ատամ, նատիրէն կէօրիւլէպիլմէքտէ տիր։

Տիւնեա իլէրու կիթմէքտէ օլտուղունտան, կէրչի, միլլէթիսիզ տախի, սիւրիւքլէնէրէք իլէրու կիթմէքտէ տիր, լաքին օլ գատար ազ իլէրու կիթմէքտէ տիր քի, էկէր չու չիմտիքի հալինտէն վազ կէչմէզ իսէ, Եիւզէրճէ սէնէլէրտա. խի կէչսէ, իլէրու կիթմիշ օլան միլլէթլէր իլէ մուվազէնէ բէյտա իտէմէյէճէք տիր, վէ միւվազէնէտէ բէյտա իտէմտիքճէ, կիւնտէն կիւնէ ֆագըրլըղա, սէֆիլիյէ, վէ մուսիպէթէ տիւչար օլաճագ տըր։

Պիզճէ միլլէթիմիզին սէլամէթի, անճաղ չօճուգլարըմըզըն, վէ ալէլ խուսուս գըզլարըմըզըն, վէ պինանէն սէյէհ գատընլարըմըզըն ուլում ու ֆիւնուն վէ ատաղ ուսխլագ, վէ հիւսնի թէրպիյէ թահսիլ իյլէմէսիյլէ օլապիլէճէք տիր. իմտի, նաֆիլէ լաղլաղըյէթ իլէ սարֆը էվգաթ իթմէքլիյի սայիրլէրէ պրրագարագ, մէզքիւր թարիգ վէ գտիտէյէ իթթիպար վէ սիւլիւք իթմէսիյլէ, եալընըզ պիր տէհր, վէ պաշլըճա գըրդ էլի սէնէ զարֆընտա, տէօրթ պէշ պին սէնէլիք եօլ ալմըշ օլան Ամերիգաեը պիր միսալ թութարագ, մէքթէպլէր, վէ գըզլար մէքթէպլէրի վէ թէրպիյէլերի հագդընտա իզհարը միւթալաաթա միւպաշէրէթ իտէրիզ։

Մէզքիւր միւթալաաթըմըզա Ամերիգա իւզէրինէ եազըմըշ օլան պիր քիթաբը սէրմայէ իտէճէկիմիզտէն, ճիւմլէ ճիւմլէ թէրճէմէսինի տախի պէեան իթմէքլիյի միւնասիպ ատտ իտէրիզ։

Ատանա, 11 ապրիլ 1871

Միւէլլիֆ,

Տէրունու մէքթուպումտա պիր հիսապ

իճմալը եէքիւնիւ օլարագ պիլանչօ լէֆֆ իյլէմիշիմ քի, սէպէպինի պուրաճրգտա չէրհ պիրլէ ղազէթայի մէօթէպէրինիզ վասրթասը իլէ նէչրինէ հիմմէթ պույուրմալարընը թէմէննի վէ իլթիմաս իտէրիմ։

1864 թարիխինտէ Արիստակէս սրբազան արքեպիսկոպոս Դերճակեան Ատանա առաջնորդլուղու իլէ թէչրիֆլէրինտէ, Սահմանադրութիւն ահքեամը իւզէրէ թազական խորհուրդու ինթիխապէն սանի, տէրունու աղալարտան պիր ղաթն գանճապտուլմի լազըմ կէլիպ, կէրէք Առաջնորդ վէ կէրէք խորհուրդ բէյի ինթիխապիյէլէրի իլէ, պիր սէնէ իտարէ իթմէք գավլիմիզ իւզէրէ միլլէթ գացասընը էօհտէի աճիզանէմէ թէսլիմ վէ հէվալէ իյլէտիլէր։ Առաջնորդ սրբազան պիր սէպէպ իլէ Խոթանպօլա կիթտի իսէ տէ, հէր նասըլ իսէ ավտէթինէ պիր տահա նայիլ օլամատըգ։ Սէնէ խիթամընտա մուգավէլէմիզ իւզէրէ հիսապ վէ տէֆթէրլէրիմիզի Թաղ. խորհուրդա կէօթիւրիւպ հիսապա պագրպ, պիր սէնէտէ պաշգասընընը էօհտէինէ հէվալէ իթմէլէրինի թալապ իյլէտիք։ Պու կիւն եարընը, պու հաֆթա կէլէճէք հաֆթա տէյէրէք, թա Դաւիթ վարդապետին կիւնիւնէ գատար էօյլէ եիւզ իւթիւ գալտը։

Քէզալիք Դաւիթ վարդապետին կիւնիւնտէտէ միւխթէլիթ մէճլիս աղալարընա թագտիմ, օնլար տախի տէֆթէրին միւֆրէտատը ուզուն տուր, պիր եէքիւնիւ միւճմիլէ պիլանչօսունու կէթիրմէմիզի իսթէմիշլէր, օնու տախի կէօթիւրտիւք, քէլ էվվէլ հաֆթատան հաֆթաեա սիւրիւնիւպ գալմըշ, պիրմէյիզ քի պիզէ օլան Էմնիյէթի քեամիլէլէրինտէն նաշի՞ մի տիր, եօգսա պիր իքի սատթ զիհին եօրմաղա եախօտ գուլագ վիրմէկէ թէնէզզիլ իթմէք իսթէմէտիքլէրինտէն մի օլա, հէր նասըլ իսէ մէզքիւր հիսապ տէօրթ սէնէ գատար եիւզ իւսթիւ գալըպ պիր միւ՝քին հիսապ ալան պուլամատըգ։

Պատէհու քէնտիմ միլլէթճէ հիչ պիր հիսապ էլիմէ ալմաեպ քիւլլիէն ըէտտ իթմիշ իսէմ տէ, էլտէ պուլունան տէֆթէր վէ իճմալ հիսապընը միլլէթէ կէօսթէրմէկէ պաշգա հիչ պիր թարիգ տիւշինէմէյիպ, անճագ պիլանչօսունուն պիր այնընը զաթընըզա թագտիմ վէ ղազէթայի միւթէպէրինիզ վասրթասըյլա միլլէթէ կէօսթէրմէկի, վէ պէօյլէճէ ալէնէն հիսապըմը վիրմէքլիկի պիթթասիմ գարար վիրտիմ։

Մէզքիւր պիլանչօ պինէյր իլան օլտուգտան սօնրա, Ատանա միլլէթիմիզ բուէսասընա ըէճա իտէրիզ քի, թարիխտէն ալթմըշ պիր կիւնէ գատար պէնտէն հիսապը մէզքիւրու սորտուգլարընտա, քէնտիլէրինի վանի վէ իսքեաթ իթմէկէ պօրճլու պուլունտուղումու իսթար իտէրիմ. չայէթ երինէ քէլէվվէլ վազգիթ իթմէյէրէք ալթմըշ պիր կիւն միւտիմիտէ կէչիրիրլէր իսէ, պատէհու քէնտիմի հիսապ վիրմէկէ պօրճլու թանըմամ, մէզքիւր պիլանչօմ իլէ հիսապըմը թէքմիլ իյիգա իթմիշ սաեարագ վագթիմի նաֆիլէ կիթ կէլ իլէ զայպ իթմէմ, վէ պիլանչօյու մէզքիւրտան կէօրիւնէն 2372 ղշ. 30 փր. պէնիմ քէնտի ագչէմի քէնտիլէրտէն ֆայիզի իլէ մաֆ՝լուպ իտէրիմ։

Վազգաա ալէմ մուվաճէհէսինտէ ֆայզ լաֆզը իթմէք լայզ տեյիլ իսէ տէ, չու մահուտ հիսապ եիւզիւնտէն պըգմըշ պէկմիշ օլտուղումտան վէ պունալտըղմտան, մէճպուր օլուրում մէմուրանը մումիլէյհիմիւն իքի իչ սաաթ մրգտալի չու հիսապէն ըույէթի իչին շէճէմմիւլէրինի տավէթ իթմէկէ։

Զաթընըզ միլլէթ ուղրունա նիչէ սայսրդ ֆէտաքեարլըգլար իթտիքտէն մաատա, նիչէ նիչէ սիթունլարընընը տախի պիտիրիզ ֆէտա իթմէտէսինիզ. պու հիսապ տախի կէրէք ազ կէրէք չօգ, մատամ քի միլլէթ հիսապը տըր, իւզէրիմիզտէ պիր պար օլմուշ գալմըշ տըր. մէքթուպումուզուն վիրուտի հաֆթասընտա ճիւզի վէ քիւլլիսինէ պագմաեարագ, ղազէթայի միւթէպէրինիզին պիր քէօչէճիյինէ տէրճէ հիմմէթ պույուրարագ կէօնիւլ ազապընտան պիզէրի թէխլիս պույուրմանըզ նիյազըմ պապընտա բէյի մէօթէքիտինիզ հէվալէ իտէրիմ էֆէնտիմ։

Հաճի Յովհաննէս Որֆալեան

1864 օգոստոս 15 տէն եէտի աճիզանէմէ հասըլ օլան վարիտաթ

27207 20	Ընկերութիւն իլէ թօբլանան իանէ
7341	Ածածին ժամընտան օլան հասըլաթ
9944	Կնունք հասըլաթը
3157	Պոակ հասըլաթը
2715	Նշանտուք հասըլաթը
3353 20	Եօլ թէզքէրէսի հասըլաթը
7820	Միւլք իրատը հասըլաթը
3369	Յոհաննէս ժամընտան օլան հասըլաթ
64907	

Իսքէնտէրաղա

1000	ղշ. Գրիգոր աղա Գամբշլեա
1000 »	Մ. Յարութիւն աղա Բալամուտեան
1000 » »	Պետրոս աղա Պզտիկեան
1000 » »	Յարութիւն աղա »
500 »	Գրիգոր աղա Գամբշլեան
500 »	Մ. Յարութիւն աղա Պզտիկեան
500 » »	Գրիգոր աղա Պզտիկեան
70407	
11250	Աբրահամ աղա Պէտօեանտան ալաճագ պէտէլի
1105	պիր ճէպէ պէտէլի Գույումճու օղլու մարիֆէթի իլէ
10502 20	իրատլարտան տէֆա ալընան էօկի ընկերութիւն ագճէսինտէն թահսիլ օլունան
2500	Թաչճը օղլու Պողոստան
2500	տէֆա » »
15150	Թաչճը օղլու իչին Բալամուտ օղլունտան
6000	Կէօյտէրէլի օղլունտան
4000	տէֆա » »
30150	
123414 20	

Ատանա Երմէնի միլլէթի քիլիսէ, մէքթէպ, վէ սայիրէ իչին մէմուրիյէթի ճաճիզանէմտէ, եանի, 1864 օգոստոս 15 տէն պէտիլէ մարիֆէթիմիզէ սարֆ օլունան մէսարիֆաթ։

1780	Գօճա գալֆայէ, եանի, Եղիա վրժպտէ պա բուսուլա վէրիլէն մաաշ
18900	Պետրոս վրժպտէ մաաշ պա բուսլ.
1350	Ցնտես Ատուրա » »
600	Կիւմիւշ-մատէնլի Սարգիս գալֆա վրժպտ եամաղը
3350	Պողոս վրժպտէ մաաշ պա բուսլ.
1385	Սահակ Տէմիրճեան վրժպտ եամաղը
675	Սարգիս կառավարիչ Խանճեան
200	Վարժուհի
733	Ադամ կառավարիչ վրժպ. եամաղ
410	Ալէքսան վրժպտ.
2000	Խաչատուր վրժպտ
7425	Յովակիմ վրժպտ վէ Տէտէ
5250	Միլլէթ քեահեասը Փանոս գալֆայէ
18000	Առաջնորդ Սրբազան Արիստակէս արքեպիսկոպոսա
3495	Երինէ Արիստակէս սրբազանա Խոթանպօլտա իքէն
1204	Էսկի հիսապտան միւթէպագը
3198	Ածածին ժամընա օլան մասրաֆ
13500	տիշարբեա վէրիլէն իսթիգրազ պէտէլի
1648	Ստեփաննոս ժամընա մասարիֆ
11220 30	բէրաքէնթէ մէսարիֆ
2176	Կնունք մասրաֆու տէրտէրլէրէ վէրիլէն։
	Միլքէ տայիր մասրաֆլար
2016	պիր ատէտ տէմիր գացա
6000	տէյիրմէն սէհիմի սաթլն ալընան
810	Աճէմ Աւագըն էվի իչին հիւճճէթ պէտէլի
1135	սօպա վէ սայիրէ
350	Ստեփաննոս ժամընա թահթաբօշ
3150	Տէլալ օղլու էվի իչին
650	Տէլալ օղլու գարբոսընա
13176 20	գերեզմանատուն իչին արեանընը պագը բարասը
125787 10	
123414 20	իրատըն եէքիւնիւ մասարըֆ
2372 30	եէքիւնիւնաէն թէնզիլ

Հաճի Յովհաննէս Որֆալեան

ԷՕԼՄԻՒՇ ԵԻՐԷՔ

ՊԻՐ ՊԱՍԹԻԼ ՀԻՊԵԱՅԷՍԻ

ՊԱՊ 1.

ԱՏԱԼԷԹ ՍԱՆԷՄԻ (ԱՐՁԱՆ)

Բիւ Սէն ծագ նամ սօգաղրն օյմաճրսը, Բօպէրթ Լանտրի, հէնուզ պիթիրմիշ օլտուղու պիր սանէմինին իւզէրինտէքի էօրթիւյիւ, վալիտէլէրին, ուեումագտա օլան չօճուգլարը եիւզ էօրթիւսիւնի գալարրմալարընա մախսուս օլան պիր նազիքլիքլէ, աշտը։ Բօպէրթ Լանտրի, պու թարզ ինճէ իշլէրին գատրինի թանրմաեանլար, քէնտի իշմահէլինէ վիզիթա վէրտիքլէրինտէ, անը կէօրէմէսինլէր իչին, իւսթիւնիւ էօրթմիւշ իտի։

Էօրթիւ գալարրլարդա, մէզքիւր սանէմ մէյտանա չըգար չըգմազ, օյմաճընընը ևանը պաշընտա տուրմուշ օլան սիեահ կէօղլիւ տիլպէր պիր գըզ, պիր ճէվապ պէքլէյիճի բարլագ վէ թաթը պիր կիւլլիւմսէյիշլէ պիր նիտա իթտի։

Մէրգումէ գըզըն նիտասը, զիեատէ պիր թէաճճիւպ նիտասընա պէնզէմէքտէ իտի, նէ թէքիմ, պիր սէվինճ նիտասընա. վէ մէզքիւր թէաճճիւպ, պիր գօրգագլըգ կէօլկէսի ալթընտա կէօրիւնմէքտէ իտի։ Պատէհու, մէրգումէնին կէօզլէրի, նէօպէթլէ, պիր էհրէմէ, վէ պիրտէ, եանընտա տուրմուշ օլան օյմաճընընը եիւզիւնէ պագմաեա պաշլատը, վէ մէրգումուն եիւզիւնէ պագտրգճա, արաերպ պուլամատրդը պազը իյգահաթը, օյմաճրտան անլամագ իսթէմէքտէ տիր տէյի միւշահէտէ օլունուր իտի։ Լաքին, մէզքիւր սանէմին կիւզէլլիյինտէ, վէ մէմուրիեէթինին ալէմէթինտէ կէօրիւնէն մուվազէնէյի գավիեէսինտէ, եանի, պիր էլինտէ թէրազի, վէ տիկէր էլինտէ պըշագ պուլունմաար հալինտէ, պիր սէրթլիք միւշահէտէ օլունուր իտի։

Պիր ատէմ, մէզքիւր սանէմին հէյեէթինի կէօրտիւքտէ, հաթթա, քէնտինէ էօյլէ կէլիր իտի քի, զուլմ ու թէաատի թահթընտա պուլունմուշ օլան Ֆրանսանընը բուհու, օյմաճընընը եիւրէյինէ կիրմիշ, վէ մէզքիւր պատթալ թաշ բարէսինտէն, տէյիլ Ատալէթին սաքին ալէմէթինի, իլլա, ճէպպարը տէվիրմէք իչին ալէթճաճի քէնտի գուվվէթինի թոբլամագտա օլան տէհշէթլու նէմէսինին գարարթըը վէ վուգուա կէլէճէք հալէրի էվվէլինտէն քէշֆ իտիճի հալինի կէօսթէրիճի պիր հէյեէթ օեուպ մէյտանէ կէթիրմիշ իտի։

Օյմաճընընը եանընտա տուրան կէնճ զրվ տախի, մէզքիւր օյմանընն հալ ու հէյեէթինի կէօրտիւքտէ, այնի թէֆէքքիւրէ զահիպ օլմուշ, վէ պալէտատ զիքր իյլէտիկիմիզ թէաճճիւպ նիտասը տախի, մէզքիւր թէֆէքքիւրտէն հուսուլէ կէլմիշ իտի։

Լաքին, օյմաճը քէնտիսը՞ նէ թէֆէքքիւրտէ իտի։ Մէրգումէ, եանընտա տուրան գըզրն նիտասընը իշիթմէմիշ. վէ հաթթա, մէրգումէնին քէնտի եանընտա տուրմուշ օլտուղունու տախի, պիր տագրգա իչին, ունութմուշ տուր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի. քէզալիք, մէրգումէ գըզըն պէյէնմէսինի, պիթթիւն տիւնեանընն պէյէնմէսինտէն զիյգըմէթ ատտ իտիպ, անճագ, պիր ան էվվէլ մէզքիւր սանէմի պիթերէրէք, վէ իւզէրինտէքի էօրթիւյիւ աչարագ մէրգումէյէ կէօսթէրմէք իչին, կիճէ կիւնտիւզ ըիւեալար կէօրմիշ վէ խէեալարտա պուլունմուշ օյմասընընտա ունութմուշ իտի։ Խիւլասայի քէլամ, քէնտի վարլըղընընն էն ազիզ պիր գըսմը օլան մէզքիւր սանէմին էօնիւնտէ տուրուպ, էսմէր վէ տիլպէր ճէմալինին իւզէրինտէ պուլունան նազիք պիր սէվինճ ալէամէթի իլէ, իւզէրինէ պագրպ տուրտուգճա, հէր պիր չէյի ունութմուշ տուր տէյի կէօրիւնիւր իտի։

Նիհայէթ իւլ էմր, աղըր վէ էֆքեարընը սիւալ իտիճի պիր կիւլիւմսէյիշ իլէ, կէօզլէրինի, քէնտի արգատաչրնընն տիլպէր ճէմալի իւզէրինէ չէվիրիպ, անընն քիւչիւճէք վէ նազիք էլինի, քէնտի էլի իչինէ ալտը, վէ կէօյսիւսիւն իւզէրինէ սըգտը։

«Էյ նէ՞ տէրսին, Գաթէրին»

Մէզքիւր սիւալտէ գուլլանտրդը սէս, զայէթլէ ալչագ վէ խաֆիֆ իտի – մէզքիւր սէս, անճագ, պիր մաշուգուն, քէնտի մաշուգաոը գարշըսընտա գուլլանտրդը սէս իտի։

Մէրգումէ, պիր նէվի գօրգագ թէհայեիւ իզհար իտիճի պիր պագըշլա թէքրարէն մէզքիւր թաշ սանէմէ պագմագլըգտան պաշգա պիր ճէվապ վիրմէտի. վէ օյմաճը տախի, մէրգումէնին հայրէթ վէ իգթիրապընը կէօրմէսի՛լէ, պիր քէյֆ տույմագտա ըրը կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի։

«Նա՞սըլ, եաբտըղըմ իշէ պէյէնտի՞ն մի»։

Մէզքիւր սիւալ իւզէրինէ, մէրգումէնին թէհայեիւր վէ իգթիրապ ալէամէթի մահվ օլուպ, անընն եէրինէ բարլագ պիր կիւլիւմսէյիշ կէշտի։ Գաթէրին, հիչ պիր էէօնա թէրէտտիւտ կէօսթէրմէքսիզին, պու սիւալէ ճէվապ վիրէպիլիր իտի։

«Ա՜հ, էվվէթ Բօպէրթ. չօգ պէյէնտիմ։ չիւնքի սէնին եաբտըղընը տըր. պու սէպէպ մէյտանտա օլտուգճա, եաբտըղընը հէր պիր չէյինի պէյէնիրիմ. լաքին—»

Մէրգումէ պուրաճրգտա տուրտու. վէ իւզէրինտէ էօյլէ պիր չէտիտ ալ՝ իւսթիւք ալէմէթի կէօրիւնտիւ քի, մէզքիւր ալթիւսթիւք, քէնտիսինէ, էվվէլքինտէն զիեատէ պիր տիլպէրիք վիրմէքտէ իտի։

—Էյ սէօյլէ. լաքի՞ն

«Սէօյլէյէճէք չէյիմէ կի՛ւլմէ» տէտի Գաթէրին, այնի վագրթտա պիզգաթ քէնտիսի կիւլէրէք։

—Նէ՞ իչին կիւլէյիմ, ազիզէ՛մ Գաթէրին

—Զիւնքի . . . չիւնքի, պօշ պիր չէյ սէօյլէյէճէյիմ։

Պու տէֆա, Բօպէրթ տաեանամաեարագ մէրգումէնին պէեազ անընընտան պիր պուսէ ալտը։

—Սէօյլէ՛ Գաթէրին. վէ էմին օլ քի, սէնին բագ վէ սատէտիլ եիւրէյինտէն կէլէն հիչ պիր սէօզիւնտէ պօշ պիր չէյ պուլամամ։ Սէօյլէ՛ ազիզէմ, նէ՞ տիր։

Լաքին պունու սէօյլէտիքտէ, էօյլէ պիր աղըր չէհրէ, վէ էօյլէ պիր մէրագ կէօսթէրմէքտէ իտի քի, մէրգումէ հազրգաթէն պիր պիհուգուրլուղա տիւշար օլտու։

—Բօպէրթ, պէօյլէ պիր աղըր չէհրէ կէօսթէրմէ, պէնի իւրքիւտիւրսին։

—Սէնի իւրքիւտի՞րմիյիմ։

Բօպէրթ, մէրգումէնին ըէճա իտիճի պագըշընա, ճէվապ օլմագ իւզրէ, թէքրարէն կիւլիւմսէտի։

—Էվվէթ, սէօյլէյէճէյիմի պու գատար աղըր պիր չէյ եէրինէ գօյտուգտա, պէնի իւրքիւտիւրսին. չիւնքի սէօյլէյէճէք չէյիմ, բէք սատէ վէ հէմտէ զայէթ պօշ պիր չէյ տիր... անճագ – անճագ — Բօպէրթ, գօրգարըմ քի, անը սէօյլէտիյիմտէ, պէնի տախի, օլ նէֆիրէթ կէթիրմէքտէ օլտուղուն, վէ իսթիհզա իթմէքսիզին սէօզլէրինի իթմէտիյին ատէմլէրին սրբասընա կէչիրիրսին տէյի։

—Գա՞նդիլէր սրբասընա։

—Իչթէ, չու ինճէ իչլէր իւզէրինէ հիչ պիր մէրագլարը պուլունմաեան, վէ սէնին, Կիւզէլիք ատտ իթմէքտէ օլտուղուն էսրար նէվինտէն չէյին գատր ու գըյմէթինի թանըմաեան բուհուզ ատէմլէր սրբասընա։

—Նէ՞. սէնի օլ նէֆրէթ կէթիրտիյիմ ինսանլա՞ր սրբասընա կէչէրիրիմ տէյի գօրգտուն։

—Անճագ պիր տագրգա իչին։

Բօպէրթ, Ատալէթ սանէմի հուզուրունտա, պէօյլէ պիր ճիւնհաեա զահիպ օլմուշ օլմասը իչին պիր ճէզա օլմագ իւզրէ, թէքրարէն Գաթէրինի պուս իյլէտի։

—Իչթէ սէօյլէյիմ Բօ՛պէրթ. սէնին Ատալէթ սանէմին, օլ գատար սէրթ չէհրէլի վէ աֆվ իթմէյիճի պիր հէյեէթտէ կէօրիւնմէքտէ տիր քի, Ատալէթտէն զիեատէ, Ինթիգամ սանէմի տիր տէյի կէլիեօր պանա։

Բօպէրթին չէհրէսի, թէֆէքքիւրէ տալմըշ պիր հալ կէօսթէրտի, վէ Գաթէրին, քէնտինէ տիգգաթ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, քէնտիսի տախի, պիր թարաֆտան, մէրգումէնին կիւնէշ կիպի բարլաեան սաչլարընը օխշամագտա, վէ տիկէր թարաֆտան տախի. պիչիւք մէրագլա, քէնտի սանէմինի կէօզտէն կէչիրմէքտէ իտի։

—Զօգ իյի, Գաթէրին. լաքին ատալէթ տախի, Ինթիգամընն պիր նէվի տիր։

—Բօ՛պէրթ։

Մէրգում հալէա կէօզլէրի սանէմին իւզէրինտէ օլտուղու հալտէ, տիւշինճէյէ տալմըշ տըր կիպի, վէ պէրապէր սէօյլէշտիյի գըզտան զիեատէ, սանէմէ սէօյլէեօր կիպի, քէնտի սէօզիւնէ տէվամ իթտի։

«Էվվէթ էօյլէ օյմալը տըր. պիզիմ Ատալէթիմիզ, քէնտինէ ֆէնալըգ իթմիշ օլան սահիպ ճինայէթին արգասընտա կիթմէքտէ տիր։ Հագգըսը պու տուր. լաքին պունտան տա զիեատէ պիր չէյ վար. պու, մուգապէլէյի պիլ միսլ տիր. վէ մուգապէլէյի պիլ միսլ տախի, Ինթիգամըն էվլատը տըր։ Վէ պէօյլէ օյմալը տէյիլ մի տիր. էկէր պիր ատէմ, աճը վիրէճէք պիր ֆէնալըգ իտիրմիշ. էկէր քէնտի սէվկիւլիւսիւ օլանլար, քէնտի էլինտէն ալընմըշլար, վէ էկէր, կէրէք քէնտինին վէ կէրէք քէնտի սէվկիւլիւլէրինին սէատէթի հալէրի խարագ իտիրմիշ իսէ, խարագ իտիճիտէն թարզիյէ արամալը տէյի՞լ մի տիր. վէ մէզքիւր թարզիյի արատըգտա, քէնտի նիտասը, Ատա-

լէ՞թ պաղբրմագլբգտան պաչգա նէ՞ օլապիլիր»։

Մէզքիւր սէօյլէյիշին թարդը, նէ տէրէճէտէ պիր նիեէթի գավի իվհար իթմէքտէ իտի իսէ, օլ գատար տախի մէյեուսիյէթ կէօսթէրմէքտէ իտի։ վէ Գաթէրին, Բօպէրթին եիւրէյինտէ նէյէր տէօնէեօր օլտուղունուն ֆէհմինէ վարմըշ կիպի, տիկրէյէրէք, մէրգումա սարբլտը։

Բօ էրթ, թէքրարէն տէվամ իթտի։

«Շիւբհէսիզ, շիւբհէսիզ։ վէ էկէր պիր միլլէթ, սէնէլէրճէ, գանլարը ագմագտա օլտուղու հալտէ ճէպպարլըզըն աեաղը ալթընտա չինէնմէքտէ, վէ էհալի, ճէպպարրն արզուլարը եէրինէ վարտրբլմասը իչին լաղմ կէլէն թարիգլէրին թէտարիքի իլէ ուղրաչտրզը արրատա աճլբգտան էօլմէք տէրէճէլէրինէ կէլմէքտէ, վէ մէզքիւր էհալի–էրքէք, գարը, վէ չօճուգլար–քէնտի աճլբգլարը հէնկեամընտա, զայիֆլանմագտա վէ գուրտա տէօնմէքտէ, վէ տէմիր հալգա, քէնտիլէրինի, էօլիւմ տիլէյէճէք տէրէճէտէ իքի գաթ իտիպ եէրէ ինտիրմէքտէ իսէ, սէօյլէ՝, էհալի աեաղա գալգբգ։ Ատալէթ խաթէրիմ տէյի պաղ՞բմասրն մը։ Վէ քէնտի ատալէթլէրի տախի, քէնտիլէրէ զուլմ իտէնլէրէ մուգապէլէյի պիլ միսլ իճրաարնա գալգբշմագլա։ վէ էհալինին տէ տույղուսու պուլունտուղունու, վէ տիւշիւնիւբ վէ քէնտիսի կիպի պիր ինսան օլտուղունու, վէ էթմէյէ, վէ եաշամասրնա էսաս օլան պիր իւմիտէ տախի միւհթաճիեէթի պուլունտուլունու, մէրգում ճէպպարա էօյրէթմէքլէ իճրաաթա պաչլամալը տէյի՞լ մի տիր»։

Գաթէրին տիւշարը տէհշէթ օլարագ, մէրգումուն սէօզիւնիւ գաթ իթտի, վէ,

«Բօպէ՞րթ, Բօպէրթ։ պու սէօյլէտիյին տէհշէթլի շեյ տիր, հիւքմտարա գարշը խայինլի՞ք իտր», պաղբրտը։ (Տէվամ)

ԻԼԱՆԸ ՄԱՆՋՈՒՄԷ

Թէմալի էսէֆ իտելէք սէօյլէրիզ քի, պիզ, քէնտի քիսէմիզտէն, եանի գէվաթը համիյեէթքեարանտան ալտրղրմըզ իեանէլէրտէն պաչգա, էն աղը այտա գրբ գար վէ էլլեշէր լերա իհտա իթմէքտէ վէ հաֆթատա տէօրթ տէֆա, իչթիմիզի կիւճիւմի զի, վէ գէվգ ու սէֆամըզը պրբագարագ, պիզգաթ կիտիպ չալըշմագտա իքէն, սէնէտ էլլի ղուրուշ վէ նիսխէ պաշնա 10 փարայ պիեատ վերմէք, չօգլարա չօգ կէօրիւնէրէք, չօգ տէֆա թէշէքքի վէ սիթէմ իթմէքտէ օլտուգլարընտան, մէզքիւր սիթէմ վէ թէշէքքիլերտէն գուրթուլմագ նէյէթիյլէ, վէ անճագ զէվաթը համիյեէթքեարանըն տախավէթինէ, վէ քէնտի դայրէթիմիզէ կիւվենէրէք, Մանղուսէմիզ գըյմէթինի եինէ պիր սէնէ եվվէլքի հալինէ ինտիրէճէկիմիզի, շեյլէ քի, թաշրալար իչին 300 նիւսխէսի քէլ եվվէր, եինէ սաղ ագչէ 250 ղշ օլուպ, վէ պուրատաքի միւշթերիլեր իչին 300 նիւսխէսի 250 ղշ. օլաճաղընը, վէ պէհէր նիւսխէսինին, իշ պու բաղար իրթէսինտէն պէտ իլէ 40 ար բարտեա սաթըլաճաղընը իլան իտերիզ։

. . . Խմբագիր։

Ըստ փոփոքանց հայրենակցաց կը փութամ երկրորդ անգամ Զեզ դիմել եւ Ձեր պատուական լրագրոյ սուղ էջերէն անկիւն մը խնդրել նկարագրութեան։

Շատերը առաջի համառօտ տեղեկութեանց չ՝բաւականանալով՝ խնդրեցին որ ընդհանուր ժողովոյ տարեկան երկու նիստերուն տեղեկագիրը եւ ազգասէր բաժանորդայ յանկը մանրամասնաբար հրատարակենք։ Արդ՝

1871 փետրվար 14 ին Վանայ Սանդըխտեան ընկերութեանս տարեկան Ընդհանուր ժողովը գումարուեցաւ 'ի Մայր վարժարան, 'ի ներկայութեան խաչատուր սրբազանի Աղթամարայ, Աստուածատուր վարդապետի Երուսաղիմայ, Գարեգին վարդապետի Սրբուհաճեանց, Մատթէոս վարդապետի Իզմիրլեանց եւ 31 անդամակից ընկերաց։

Ատենը բացուեցաւ ժամը 6 ին փոխ Ատենապետի կարճ ատենախօսութեամբ եւ հետեւեալ խնդիրները առաջարկուեցան։

Ա. Տեղեկագիր Տնօրէն ժողովի եւ հաշուեկշիռ։

Բ. Ընկերութեան կանոնագրութեան վերաքննութիւնը։

Գ. Վերընտրութիւն Դիւանի եւ Տնօրէն ժողովոյ անդամոց։

Ուստի Տնօրէն ժողովոյ գանձապետ Մեծ. Պետրոս աղայ Գաբամաճեանը կարճ ատենախօսութեամբ մը տեղեկագիրը կարդաց եւ հաշուեկշիռը ներկայացնելէն յետոյ ծանոյց 'ի դիմաց Տնօրէն ժողովոյ թէ՝ ամբողջ հաշիւները ըստ կանոնի 15 օր բաց պիտի մնայ Եաղճի խան Գաբամաճեան աղայից սենեակը եւ ով որ հաճի՝ ազատ է երթալ տեսնել եւ քննել, հոս արժան կը համարիմ հաշուոց համառօտութիւնը իմ սիրելի ազգայնոցս ներկայացնել։

Մուտք	ղշ.
192 բաժանորդագին	9600
Պանգայէն առնուած տոկոսը	158
Ընդհանուր նուէրք	6828
	16586

Ելք	ղշ.
Վան պատրաստի գրեանք	1440
Հոս » »	675
Վան » տակ	1366½
Հոս » »	9216
Ապառիկ	690
Թէ հոս եւ թէ Վան եղած ծախք	3198½
	16586

Իսկ կանոնագրութեան վերաքննութեանը գալով՝ Տնօրէն ժողովը իւր միամեայ փորձառութեամբը յայտնեց թէ առ այժմ փոփոխութեան հարկ չ՝տեսներ. ուստի ժողովը որոշեց որ տարի մը եւս նոյն կանոններովը շարունակուի, եւ ապա յայտնեց ընդհանուր ժողովոյ՝ Վանայ գործադիր ժողովոյն զգացած եւ նոյն զգացման թարգման լինելով կարեւորութեամբը հանդերձ Ուսումնական ժողովոյ անհրաժեշտ պէտքը եւ դպրոց ընդունուելիք աշակերտուհեայ տարիքներուն որոշումը. սոյն կէտերը ընդհանուր ժողովը քննութեան առնելով որոշեց որ Տնօրէն ժողովը դիւանի անդամոց հետ ծրագիրմը պատրաստելով իրեն ներկայացնէ։

Իվերջոյ քանի մը ազգասէր անձանց անդամակցութիւնը տեղի ունենալով ժամ 10 ին ատեանը գոցուեցաւ, նոյն ամսոյ 28 ին կրկին նիստ ընելու որոշմամբ։

Ուրախութեամբ սրտի կը ծանուցանեմ նաեւ թէ՝ ըստ հրաւիրանաց Ամենապատիւ Սրբազան Հայրիկին ընկերութեան անդամներէն մէկ քանին Նորին Բարձր Սրբազնութեան ներկայացեր եւ պէտք եղած տեղեկութիւնները տալով նորին սուրբ օրհնութիւնը եւ խրախուսանաց յորդորներ առնելով մեկներ են։

(Մնացեալը երկուշաբթի)

ՏԱԽԻԼԻՑԻ

Ռիգա փաշա հազրէթլէրի, Պրուսա գատլըճալարընա կիրմէք իւզրէ պու կիւն Պրուսա ճանիպինէ ազիմէթ իտէճէքլէր տիր։

—Տիւնքի կիւն չըգարըլան Գուրիէ տ՝Օրիան զագէթասընտա շու վէճհ իլէ օգունմուշ տուր։

Թոգաթատաքի մուխպիրիմիզ Էրմէնի գաթօլիքլէրի մուարազասը հագգընտա պիզլէրէ թավաֆ հավատիսլէր վերմիշ տիր։ Մուխպիրիմզին մէքթուպունու եարբն տէրճ իտէճէք իսէք տէվուգուի հալի պու կիւն մուխթասարէն պէեան իտէրիզ։

Հասունեանա գարշը օլան պիր փիսքոպոս իլէ պիրտէ բաբաս Իսթանպօլտան Թոգաթա կիթմէքտէ իտիլէր։

Թոգաթատա պուլունան Հասունիսթլէր, մէրգումանըն եօլա չըգարգլարընը տուլարլար վէ օրաեա վասրլ օլտուգլարընտա գաթօլիքքիլիսէսինէ կիրէմէսինլէր իչին պաղը կէօնա թէտարիրլէրիթթիխազ իյլէրլէր, վէ պաչլըճա մէրգումանի իքի նէֆէր անտիհասունիսթլէր մէզքիւր քիլիսէյէ կիրմէք իչին խրար իյլէտիքլէրինտէ էկէր ուղղունսուզլուգլար վուգու պուլաճագ օլուր իսէ անլէրէ առլա մէսուլ օլմաեաճագլարընը հիւքիւմէթի մահէլլիյէեէ պիլտիրիրլէր։

Գայմագամ Օսման Շէֆքի էֆէնտի, պունլարըն էֆքեարընա խրտմէթ իտէրէք, մէրգուման իքի նէֆէր բահիպլէրի կէօզէթլէսինլէր իչին զապթիյէլէր թայեին իտէր։

Մէրգուման բահիպլէր չէհիրէ կիրէրլէր վէ գերապայծառ Տավիտեան պիր Իթալեալընը խանէսինէ տօղրու իլէրլէր, վէ աշաղը էնէճէյի վագրթ, զապթիյէնին պիրիսի, հայտէ տիւշ արգամա գայմագամըն եանընա կիտէճէյիզ տէր վէ փիսքոպոս տախի ղայէթ եօրուլմուշ օլտուղու իչին կէլիր կէլմէզ գայմագամըն եանընա կիտէմէզ օլտուղունու պիլտիրիր։

Պունուն իւզէրինէ զապթիյէ, փիսքոպոսուն գօլունտան թուրթար, գերապայծառ գարշը գօր վէ պունտան պիր նիղա տրը գօբար։

Զապթիեէ գայմագամըն եանընա կիտէր վէ արասը շօգ սիւրմէյիպ, տիկէր պիր զապթիեէ իլէ պէրապէր կէրի տէօնէր վէ արգասաշընը պէրապէր ալարագ Իթալեալընընա խանէսինէ կիտէր վէ երնէ այնի թէքլիֆի իտէր։ փիսքոպոս պու տէֆա տախի թէքլիֆի գապուլ իթմէզ։

Զապթիեէլէր, տայիրէնին գարուսունտա պէքլէրլէր վէ պիր սատթատան օնրա ալէպ եիւրիյիւ վերիրլէր, լաքին արասը շօգ սիւրմէյիպ պիր օֆիշեալ իլէ պէրապէր երնէ կէլիրլէր։ Զապթիեէլէր կիթտիքլէրինտէ, փիսքոպոս Իթանպօլա վէ Իթալեալը տախի Սամսօնատաքի գոնսօլոսունտա պիրէր թէլէկրաֆ չէքմիշլէր իտի։ Մէզքիւր թէլէկրաֆքն իրսալ դէլընմասը իւզէրինէ գայմագամ տիւշիւնմէյէ պաշլար վէ փիսքոպոսու սալը վերիր։

Մուխպիրիմիզ մէքթուպունու եազտըղընտա իշլէր պու քէրթէտէ իտի։

Միւմայիլէյհ գայմագամ էֆէնտի, անլաշըլմասրդ պիր կէվշէքլիքլէ տավրանմըշ տրը տէյի զանն իտէրիզ։

—Սէլանիք վալիսի Նէվրէս փաշա հազրէթլէրի, Ֆէվզիտի Օսմանիեէ գումբանեասը վաբօրլարընտան Վասթայի Թիճարէթ նամ վաբօր իլէ տիւնքի կիւն Տէրսատէթէ միւվասէլէթ իյլէմիշ տիր։

Սէօյլէնտիկինէ նէզարէն, փաշայի միւշարիլէյհ հազրէթլէրի, պէրապէրինտէ, խաղինէյի ճէլիլէեէ թէսլիմ իյլէմէք իւզրէ, էլլի եէտի պին լիրա կէթիրմիշ տիր։

ԼՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ.

ՖՐԱՆՍԱ

Վէրսայլ, 4 մայիս։

Պու կիճէ, ժէնէրալ Լաքրթէլ, Սաքէ տէյիրմէնի իւզէրինէ հիւճում իտէրէք անը զապթ իյլէմիշ վէ 150 ասը էօլտիւրմիշ վէ 300 էսիր իլէ 10 թօր կէթիրմիշ տիր։ Մէզքիւր տէյիրմէն, տիւշմէնին աթէյինէ պայէթ գարշը օլտուղունտան, սօնրատան թէրք օլունմուշ տուր։

Վէրսայլ, 5 մայիս։

Բէոմի դազէթա, Մ. Ժիւլ Ֆավր վէ Բուլիէ Գէրթիէնին, Ֆրանքֆորթա կիթմէք իւզրէ եօլա չըգմըշ օլտուգլարընը պիլտիրմիշ տիր։ Մ. Պիզմարք տախի օրաեա կիթմէքտէ տիր։ Մէզքիւր միւքեալէմէտէն մագսէտ, Պըրիւսէլտէ աչըլան մուխապէրաթըն ոէպէպիեէթ վիրմիշ օլտուգլարը պազը կիւճլիւքլերի հալ իյլէմէք իչին եարբն պուրատա պէքլէնմէքտէ տիրլէր։

Աքէրիճէ վագալարա կէլինճէ, ալտրղրմըզ մախսուս մալիմաթլար, տիւնտէն պէրու իսի գալէասը ճիվարլարընտա չէտիա ուրէթտէ թօր աթըմըշ օլտուղունու, վէ մուհարիպլէրին այնի մէվզըլարը սագլամըշ պուլունտուգլարընը պիլտիրիրլէր։ Խաեի, քեամիլէն այը պիր հալտէ պըրագմագ (կըզգիացնել) իչին ամէլիեաթա տէվամ օլունմագտա տրը։

Բարիս, 4 մայիս։

Իչլէր այնի հալտէ պուլունմագտա տրը։

Կիւեա գօմիւնի մուհաֆազա իթմէք իչին գօշուպ կէլմիշ օլան էճնէպիլէր թարաֆընան պիր թագըմ հիլէլէր վէ խարապեեթլէր իճրա իտիլմիշ օլտուղունու ղազէթալար պիլտիրմէքտէ տիրլէր։

Գօմիւն, եէմին վիրմէքլիյի լաղվ իթտի։

ԻՆԳԻԼԹԷՐՐԱ

Լօնտրա, 5 մայիս։

Վարիտաթտան ալընան վիրկինին 5 բէնաեա գարարլաչթըրբլմասը զըմնընտա, Մ. Թօրէնս Թայաֆընտան վագը օլան թէքլիֆ իւզէրինէ, Ումում գամարասընտա ուզուն վէ չէտիա պիր միւճատէլէ վուգու պուլմուշ տուր։ Մ. Կօշէն իլէ Կրլատսթըն, մէզքիւր թէքլիֆէ չէտիտէն գարշը կէլմիշլէր տիր։ Մ. Տիզրաէլի, հիւքիւմէթի ադվ իյլէմիշ վէ հիւքիւմէթ նէ եաբաճաղընը չաշըրմըշ տրը տէմիշ տիր։

Մ. Թօրէնսին թէքլիֆի, 240 գուրաեա գարշը 294 գուրա իլէ բէտտա օլունտու։

ԱՎՍԹՐԻԱ—ՄԱՃԱՐ

Վիէննա 5 մայիս

Հիւքիւմէթ գամարաեա Կալիչսանընն իսթիգլալիեէթինի գարարլաչտրրընը պիր գանուն լայիհաը թադտիմ իյլէտի, վէ այնի վագրթատա, 1873 սէնէսինտէ գիւշատ օլունաճագ սէրկիյի ումումինին մէսարիֆաթընա թախսիս օլունմագ իւզրէ ալթը միլեոն ֆիորին թալապ իյլէտի։

Արշիտիւշէսա Աննիչիաթա, տիւնքի կիւն վէֆաթ իթտի։ Կարապետ Արթին նամ թիճար էվինին իֆլասա չըգմըշ օլտուղու պիլտիրիլմիշ տիր։

ԱԼՄԱՆԵԱ

Ֆրանքֆորթ 5 մայիս

Ժիւլ Ֆավր, Բրէնս եր Պիզմարգ վէ մրչավիրլերի, սուլհ ահանամէսի իչին աչըլան մուխապէրաթտա վուգու պուլան պազը կէօնա կիւճլիւքլերի հալ իյլէմէք իչին եարբն պուրատա պէքլէնմէքտէ տիրլէր։

Գավիէն պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն մէզքիւր ահանամէ Ֆրանքֆորթտա իմզալանաճագ տրը։

ԳՕՆՖԷՐԱՆՍ

Պըրիւսէլ, 5 մայիս։

Ալմանեա մուրախխաս վէքիլի գօնթ Արնիմ, Ալմանեաեա, վէ Ֆրանսըզ մուրախխաս վէքիլլերի տախի Վէրսայլա կիթտիլեր։ Մ. Ժիւլ Ֆավր հէնուզ պուրաեա վասրլ օլմատը։ Մուրախխաս վէքիլլէր սալը կիւնիւ ավտէթ իտէճէքլէր տիր։

ԹԻՒՃՃԱՐԻՑԷ

Լիվերբուլ 4 մայիս

Միալինկ Նիու Օրլէանս բամուղու, բէնա 7½ տան 7½

Էյի ճինա Տօլէրա բամուղու, բէնա 5½

Պու կիւնքի սաթըլան բամուգ, 18,000 (՞) պալէս։

Բամուգ բիւցասը, եիւքսէյէ մէյեալ

Վիէննա 4 մայիս

Լօնտրա իւզէրինէ չէքիլմիլ իւչ այ վատէլի գամպիս, 125

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԽԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնչէնպիհ բազարընտա 29
Նիւմէրօլու իրսի խանընտա